

Il-Kult lejn San Publu hu dokumentat li jmur lura sa żmien l-Assedju tal-1565

Kitba tal-Imħallef Giovanni Bonello

Poeżija bl-isem *'Inno della Vittoria'* miktuba minn Gregorio Xerri (Baruni ta' Cicciano, f'Napli), fi żmien l-Assedju tal-1565, jew f'it wara, tagħti xhieda tal-kult lejn San Publu (wieħed mill-patruni ta' Malta).

Il-poeżija *'Inno della Vittoria'* ta' Gregorio Xerri hi miktuba bit-Taljan fuq 13-il vers u hi meqjusa bħala innu patrijottiku tal-vittorja, u radd il-ħajr lil Alla, kif ukoll lill-poplu Malti għar-rebħa miksuba fuq l-imperu Ottoman.

Interessanti hu l-fatt, li Xerri, l-awtur tal-poeżija, konxju li l-Maltin, San Publu u l-qawwa tas-sema, kienu l-protagonisti tar-rebħa, u għalhekk evita li jagħmel xi aċċenn għall-kontribut mill-kavallieri ta' Malta. Osservazzjoni oħra hi li fir-referenza lejn San Publu f'dan l-aspett, hemm element interessanti, għax ma jidherx li kien hemm xi qima speċjali lejn San Publu qabel il-poeżija ta' Xerri. Il-Qaddis San Publu ma kien imsemmi l-anqas darba fir-rapport tal-vista Appostolika ta' Mons. Pietro Dusina fl-1575. Jidher ukoll li l-kult ta' San Publu

Inno della Vittoria

Dio Signor degli Eserciti noi vincemmo;
Dio Signor onnipotente noi trionfammo.
Nostra è la vittoria, a Voi sia sempre gloria.
Gloria al Padre, al Figlio, allo Spirito Santo.
Donzelle maltesi venite al tempio
Venite in bianca veste
Venite per lodare e benedire il Signore.
Nel calore del nostro giubilo
Ti lodiamo, o nostro Publio;
Fanciulli, giovani e vecchi
Correte, correte all' Tempio
Gettate rose e viole con vera allegria
All' altare di Maria.

*Gregorio Xerri
Barone di Cicciano*

Hymn to Victory

O God, Lord of Hosts, we conquered,
O God, almighty Lord, we triumphed.
Ours was the victory, may glory be always yours
Glory be to the Father, the Son and the Holy Spirit.
Maltese damsels, come to the temple
Come in your white garments
Come praise and bless the Lord.
In the warmth of our elation
We praise you, O Publius of ours.
Children, youngsters, old people
Run, run to the temple
Throw roses and violets with sincere joy
On the altar of Mary.

*Gregorio Xerri
Baron of Cicciano*

beda jżied aktar tard permezz ta' studju riċerka fuq il-qaddis minn Padre Girolamo Manduca, wieħed mill-Ġiżwiti studjużi li kien jgħix f'Malta wara l-miġja tal-kavallieri.

Wisq probabbli, Xerri kien wieħed mill-ewlenin Maltin li kien individwa lil San Publu bħala

protettur tagħhom kontra t-Torok. Hu fatt kurjuż li l-isem 'Publius' ma kienx inkluż fil-lista twila ta' 1600 suldat li kienu reġistrati bejn l-1419 u l-1420. L-ewwel darba li nsibuh dokumentat bħala l-protettur ta' Malta hu fl-1610, jiġifieri nofs seklu wara l-poezija ta' Xerri.

Wieħed kien jistenna xi referenza lejn il-qaddisin Pawlu u Agata li huma tradizzjonalment meqjusin li interċedew għall-Maltin kontra t-Torok, jew lejn Ġwanni l-Battista, l-patron tal-kavallieri, u li għal xi raġuni ta' prominenza biss, lil San Publju, li sa dak iż-żmien ftit jew xejn kien magħruf. Il-mistoqsija tiġi waħedha....għaliex? Forsi għaliex Pawlu u Agata ma kienux Maltin, u Ġwanni l-Battista kien wisq marbut mal-kavallieri barranin.....u Publju kien iben Maltau fil-fatt Xerri jirreferi għalih bħala Publju 'tagħna'?

Id-data tat-twelid ta' Gregorio Xerri mhix magħrufa, imma wieħed jaħseb li l-awtur kien għadu żagħżuġ meta kiteb din il-poezija. Anqas m'hu magħruf f'liema okkażjoni kitibha, għalkemm il-herqa u l-ferħ li jinħass fil-kitba tiegħu jindika, li l-awtur kien għadu mimli bil-fervur tar-rebħa.

Il-Vergni Marija flimkien ma' San Ġwann il-Battista u San Publju, Mattia Preti, zejt fuq it-tila.

Xerri jattribwixxi wkoll ir-rebħa tal-insara Maltin fuq it-Torok, lill-Mulej u lill-Vergni Maria, u qagħad ferm attent li jevita għal kollox li jsemmi l-kontribut tal-kavallieri ta' San Ġwann, li wara kollox anke huma jirrikonoxxu s-sehem tal-Madonna tal-Vittorja fir-rebħa kontra t-Torok. Forsi għax emmen li r-rebħa kienet waħda patrijottika u li kienet il-qlubija tal-Maltin li wasslet biex l-Assedju tal-1565 intrebaħ minn Malta.

Gregorio Xerri ħalla din id-dinja fl-10 ta' Ġunju 1625.

'Alto-rilievo' li juri t-tliet patrni ta' Malta, fuq il-bieb tal-Imdina.

Nota editorjali:-

Kien propju bil-hila tal-imħallef Giovanni Bonello li b'mod providenzjali rnexxilu jsib il-poezija ta' Xerri, għar-raġuni li l-poezija kienet imdahhla bejn il-paġni manuskritti ta' volum antik ta' Gian Francesco Bonamico (1639 - 1680), skular ta' gherf kbir f'diversi oqsma kulturali u akkademiċi.

L-artiklu originali jinsab ippubblikat f'*The Sunday Times* tat-23 ta' Marzu 2014 taht it-titlu 'Gregorio Xerri's Poem for the Great Siege of 1565' miktub minn Giovanni Bonello.